

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XII. Diabolum semel fugatum & victum, postea nihilominus ad tentandum accedere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

nymus) & quorum carnes Rex Assyrius in olla succendit: de Ecclesia Christi rapere festinat. Escæ eius, secundum Abacuc, electæ sunt.

CAPVT XII.

Diabolum semel fugatum & victum, postea nihilominus ad tentandum accedere.

FALLI enim videntur qui Diabolum semel de suo conatu depulsum & victum, non vterius ad eundem aliumve tentandum, putant accedere, non bonam oppugnationem instaurare. Hæc Origeni sententia placuit, qui etiam minui sensim spirituum malignorum castra credidit, plurimosque velut interim, dum victi diuina virtute, vincerentur, ijs vt regredi fas non esset amplius. Ad cuius assertionis probationem pertinere censebat, quod ait beatus Apostolus: Deus

Rom. 16.

autem pacis, conterat Satanam sub pedibus vestris velociter. Si enim vnus, inquit, est Satanas, quomodo ipse potest contritus esse sub pedibus seruorum Dei, & iterum operari? Si enim contritus est, & aded contritus; operari vltra non potest. Sic Origenes. Quod

In cap 11. In
su Naue,
Homil. 15.

sanè quale sit, vel ex ipso primùm capite Christo Domino licet intueri. Victus enim semel à Christo, & secundam & tertiam in solitudine tentatione instruxit. *Atque alijs super atque alijs assultibus instat, Terq; nouos semper cepti irritus integrat astus.* Et consummata (inquit Lucas) tétatione, reliquit eum vsque ad tempus. Non ergo nunquam rediturus recessit, sed ad tempus, inquit; videlicet in passione bellum moturus nouum. Deinde scriptum est: Cùm spiritus immundus exierit ab homine, circuit per loca arida & inaquosa quærens requiem: & non inueniens, dicit: Reuertar in domum meam priorem. Quod ne putares de corporibus accipiendum esse, quæ nefandorum spirituum subinde grauib; subiiciuntur iniurijs; ad

Matth. 12.

Z

ip[s]am

ipsam animorum perniciem atque exitium pertinere, Christus ipse cōsequentibus verbis insinuat, cū ait: Sic erit generationi huic pessimæ. Nec videmus tamen Iudæorū præ cæteris genus corporū agitationes à demonibus perpeti, sed longè grauiorē in animi cæcitate vitiiſq. variis dominatū. vbi illud cernitur esse verissimum quod tanto antè prædictum est: Obscurentur oculi eorū ne videant; & dorsum eorū semper incurua. Quid si eiecti semel, rursus ad inhabitandum iidem reuertuntur; cur nō prælio superati, frustra prius susceptam repetant oppugnationem? Non igitur victi semel atq. repulsi demones conquiescunt, sed grauiora moliantur; subtilioresq. struunt insidias. Cuius rei nobis exemplum in sancto Propheta Iob propositū est; quem Sathan, cū neque oppressione liberorum, neque amissione facultatū, de priore vitæ innocentia deiecisset, mali grauioris duriore tentatione concussit, vt vel tum subuerteret, in quem nihil priore impetu perfecerat. Et vide semel, licet victus, quam tamen sibi facile victoriam polliceatur. Pelle(m) (inquit) pro pelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima sua. Alio qui mitte manum tuam, & tange os eius & carnes, & tunc videbis quod in faciem benedicat tibi, hoc est, maledicat. Mecum ipse (ait Chrysoſtomus) mirari soleo, quare in mentem diabolo venerit, exercitationes istius non ignoranti, tottantosque aduersus ipsum cogitasse labores. Cur igitur illi in mentem venit? Truculentissima (inquit) bestia nunquam solet desperare victoriā. Superbus igitur spiritus, vinci se ferens agerimè, vbi primum successit parum, mox alia aggreditur via; & vel ad eosdem redit; vel, nisi diuinitus coercetur, ad alios se conuertit infestior. Quod ipsum & in Apocalypsi est demonstratum. Iratus enim (ait Ioannes) Draco in mulierem, abiit facere prælium cum reliquis de femine eius, qui custodiunt mandata Dei.

Itaque

-d: 1002

Iob 1.

si .11. q. 10. n.
1007. n.
21. d. 1002

Homil. 34. in
Matth. 10.

-d: 1002

Cap. 12.

Itaque diuus Cyprianus quosdam cupiens admonitos, ne eos constantia confessionis extolleret, sed eo se generet submissius, quo fortius fecisse videretur; Quia, inquit, is exaltabitur qui se humiliauerit; nunc est, vt magis insidiantem aduersarium metuant, qui fortio-rem quemque magis aggreditur, & acrior factus, hoc ipso quia victus est, superantem superare conatur. Ea sanè de causa beatus Antonius, quamquã frequentes de Sathana triumphos reuexisset; nec securus tamen fuit, nec feriendam sibi à prælio existimauit, sed eo diligentiùs providentiùsque aduersus grauiores se muniuit insultus; quantoque fortior ille euadebat, tanto erant in eum dæmonum impetus acriores. Ac plures quidem temporum progressu credidisse manifestum est, & post martyrum victorias, longè lateque per orbem terrarum Ecclesiam diffusam esse in confesso est: non quòd hostes (vti falsò quidam autumant) numero pauciores minus possent: sed quia fortior Christus, qui nos eripuit de potestate tenebrarum, cuius gratiæ virtus multo est efficacior ad rebelles atque aduersos hominum animos ad se conuertendos, quàm sit hostium nostrorum vis ad eosdem in sua incredulitate obfirmandos. Nò enim abbreviata & paruula facta est manus Domini, vt non possit redimere; aut non est in eo virtus ad saluandum. Apud quem denique tantum valuit martyrum sanguis, vt tanquam mandatis terræ seminibus, quo ille copiosius funderetur, hoc vberius feliciusque populi Christiani seges exurgeret. Dicit etiam Iacobus Apostolus: Resistite diabolo, & fugiet à vobis. sed qui superatus fugit crucis virtute perterritus, cuius vim in sanctis experitur; tamen superbam animositatem non deponit; sed quemadmodum à Christo. sic & ab illius membris ad tempus vsque discedit. Etsi enim inuidere non desinat, tamen assiduè instare formidat (ait diuus Ambrosius) qui refugit frequentiùs

Isaie 58.

Cap. 4.

Lib. 4. in Luc.

Z 2

trium

Cap. 18. lib. de
natura &
gratia.

triumphari. Tametsi diuus Augustinus talem illius lo-
ci sentum insinuet: Fugiet, quia non præualebit sibi re-
sistentibus, qui solos vincere non resistentes potest. ad
hoc autem petitur adiutorium Dei, cum dicitur, Ne
nos inducas in tentationem. Quod verò mouit Origi-
nem ex capite decimosexto Epistolæ ad Romanos, ta-
le profectò non est, vt eius potuerit sententiam robo-
rate; propterea quòd conteri verissimè intelligatur,
cum dominari nõ sinitur, sicut promissum est illis Do-
mini ad serpentem verbis: Semen illius conteret ca-
put tuum. quia nimirum eius per Christum euersum
imperium est, vt credentibus non amplius dominetur.
Sed insidiabitur interim calcaneo eius, eas videlicet
nostri partes explorans, quibus adhuc terræ adheresci-
mus; vt illac, si qua arte possit, mortiferu virus infun-
dat. Plena autem eius contritio, nõ vno virtutis opere,
sed tota in finem vsque sancta cõuersatione peragitur.
post quem finem mouere se aduersus Sanctos non po-
terit vllò tentandi conatu. Hic interim si nos erigimur
(inquit Leo) illi corruunt; si nos conualescimus, illi
infirmantur. Remedia nostra, plagæ ipsorum sunt:
quia curatione nostrorum vulnerum vulnerantur.
Hæc enim inter nos atque illos diabolicæ inuidiæ in-
neterata dissensio est, vt quia illi ab ijs bonis exci-
derunt, ad quæ nos, Deo auxiliante, prouehimur; no-
stris iustificationibus torqueantur. Denique quasi libet
habeas inimicitias aduersus hominem (inquit Augu-
stinus in Psalmũ septuagesimũ sextũ) cogitas finire; si-
ue illius satisfactione, si ille te læsit; siue tua, si tu læsi-
sti; siue vtriusque, si vos inuicem læsistis; laboras sa-
tisfacere & concordare. Cum diabolo autem & an-
gelis eius nulla concordia est. Ipsi nobis inuident re-
gnum cælorum. Mitescere omnino erga nos non pos-
sunt: quia anticipauerunt vigilias omnes inimici
mei. Plus illi vigilauerunt ad decipiendum me, quam
ego

Serm. 1. de
Quadrages.

ego ad custodiendum me. Quomodo enim non anticipauerunt vigilias, qui vbiq̄ue mulpulas posuerunt? Sic ille.

CARVT XIII.

Contra diaboli infestationes fide nos semper muniri oportere.

BENE proinde Sapiens hortatus est: Fili accedens ad seruitutem Dei, præpara animam tuam ad tentationem. Vir enim Dei sapientia plenus (inquit Leo) sciens studium religionis laborem habere certaminis, cum præuideret pugne periculum, antè admonuit pugnaturum: ne fortè si ad ignorantem tentator accederet, imparatum citiùs vulneraret. Aduersarius enim vetus est, & hostis antiquus. Sex milia annorum (ait Cyprianus) penè complentur, ex quo hominem diabolus impugnat. Omnia iam genera tentandi, & artes atque insidias deiiciendi vsu ipso vetustatis edidicit. Si imparatum inuenerit Christi militem, si rudem, si non sollicitum ac toto corde vigilantem; circumuenit nescium, fallit incautum, decipit imperitum. Si verò quis dominica præcepta custodiens, & fortiter Christo adhærens, contra eum steterit: vincatur necesse est, quia Christus, quem confitetur, inuictus est. Sic ille. Quibus autem armis munitos esse nos & instructos oporteret, beatus Apostolus ostendit, cum Ephesios hortaretur eiusmodi verbis: De cetero, fratres, confortamini in Domino, & in potentia virtutis eius. Induite vos armaturam Dei, vt possitis stare aduersus insidias diaboli. quoniã nõ est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus principes & potestates, aduersus mundi rectores, tenebrarum harum, contra spiritualia nequitie in cælestibus. propterea accipite armaturam Dei, vt possitis resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare. stare ergo succincti lumbos

Ecclesiast. 2.

Serm. 1. de Quad.

Lib. de exhort. mort.

Cap. 6.

Z 3

vestros